

Araştırma Makalesi / Research Article

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date

02/03/2021

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman EKİCİ
İnönü Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Uluslararası İlişkiler Bölümü
suleyman.ekici@inonu.edu.tr

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date

29/06/2021

Alpcan ACAR
Doktora Öğrencisi
İnönü Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
alpcan.acar@inonu.edu.tr

GÖÇ VE GÜVENLİK: CUMHURİYET HALK PARTİSİ’NİN SURİYELİ GÖÇMENLER KONUSUNDAKİ SÖYLEMLERİNİN GÜVENLİKLEŞTİRME PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öz

Bu çalışmada Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) 2011 yılı itibarıyla Türkiye’nin maruz kaldığı Suriyeli göçmenler konusundaki söylemlerinin güvenlikleştirme üzerinden değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla sürdürülen çalışmada, öncelikle güvenlik ve göç kavramlarının tanımlanması yapıldıktan sonra, çalışmanın değerlendirme unsuru olan güvenlikleştirmenin ana hatları çizilmiş ve Türkiye’deki Suriyeli göçmen konusuna değinilmiştir. Bu minvalde CHP’nin medyada yer alan söylemleri güvenlikleştirme kapsamında değerlendirilmiş ve Suriyeliler hakkındaki birçok söylemin güvenlikleştirme teorisi kapsamına girdiği kanaatine varılmıştır. Özellikle Suriyelilerin devlete, topluma ve toplumsal kimliğe zarar verdiği söylemleri ile konunun acil çözüme ihtiyaç duyduğuna dair yapılan söylemler örnek olarak ele alınmıştır. İçerik söylem analizini esas alan çalışmanın sonunda, CHP’nin Suriyeli göçmen konusundaki söylemlerinin siyasal rekabet alanı üzerinden gerçekleştirdiği daha özelinde ise iktidarı, Suriye politikası üzerinden eleştirmek üzerine yapıldığı sonucuna varılmıştır. Bu doğrultuda CHP’nin Suriyeli göçmen konusundaki olumlu yaklaşım ve söylemlerinin ise konunun siyasal rekabet alanı olarak ele alınmasından dolayı geri planda kaldığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Göç, Güvenlikleştirme, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP).

MIGRATION AND SECURITY: AN EVALUATION OF THE DISCOURSES OF THE REPUBLICAN PEOPLE'S PARTY ABOUT SYRIAN MIGRANTS FROM THE SECURITIZATION PERSPECTIVE

Abstract

In this study, to evaluate the discourses the Republican People's Party (CHP) on Syrians migrants exposed by Turkey since 2011 is aimed in terms of securitization perspective. In this study which was carried out for this purpose, firstly the concepts of security and migration were defined, then outlines of securitization which was the evaluation element of the study were drawn and the Syrian immigrant issues in Turkey have been examined. In this respect, the CHP's discourses in the media have been evaluated within securitization perspective and it has been concluded that many discourses about Syrians fall within the scope of securitization theory. In particular, the statements that Syrians harm the state, society and social identity and the statements that the issue needs an urgent solution were handled as examples. At the end of the study based on content discourse analysis, it was concluded that the CHP's discourses on Syrian immigrants were based on political competition, and that more specifically, these discourses were based on criticizing the government through its Syria policy. In this context, it has been understood that the CHP's positive approaches and discourses on Syrian immigrants remained in the background due to the fact that the issue was handled as a political competition area.

Keywords: Security, Migration, Securitization, Republican People's Party.

Giriş

Güvenlik birey, toplum ve devlet nezdinde önemli bir yere sahiptir. Çeşitli somut/soyut tanımlamaları olan güvenlik, birçok konuya yaklaşırken değerlendirme ölçütü olarak da ele alınmıştır. Bireyin, toplumun ve devletin güvenliği gibi derin konulara nüfuz eden kavram, özellikle birçok alanla da ilintili hale gelmiştir. Ekonomi, siyaset ve kültür gibi birçok alan ile içselleşmiş olan güvenlik kavramı, üzerine en çok düşünülen ve bireyleri, toplumları ve devletleri en hızlı harekete geçirebilen kavramlar arasındadır.

Güvenlik ile ilişkilendirilebilen kavramlar arasında basit bir yer değiştirme eylemi olarak değerlendirilemeyecek göç kavramı da yer almaktadır. İnsan göçünün her dönemde bulunduğundan bahsetmek mümkünken, gerçekleşen göçlerin her birinin motivasyonu farklı olabilmektedir. Güvenliğinin tehlike altında olduğuna ve özellikle bireyler için temel hak olan yaşama hakkının tehlikeye düştüğüne inanan bireyler göçe başvurmaktadır. Göç, özellikle maruz kalan ülke adına ciddi sonuçlar doğurabildiği gibi birçok alanla da ilişkilidir. Göç konusu belli noktalarda toplumsal bir konu olarak ele alınmaktayken, çeşitli etkileri bağlamında ekonomik boyutlarına da değinilmektedir. Fakat son dönemlerde göçe maruz kalan ülkelerde konunun toplum nezdinde güvenlik şemsiyesi altına alınmaya çalışıldığından bahsetmek mümkündür. Bu doğrultuda ise, göçün toplum üzerinde sosyo-ekonomik olumsuz etkileri ve güvenlik bağlamında oluşturduğu tehditler karar vericiler tarafından sıklıkla gündeme getirilmektedir.

Olağanüstü önlemlere “varoluşsal” sorun olarak değerlendirilen durumlarda rahat bir şekilde başvurulabilmektedir. Kopenhag Okulu’nun Güvenlikleştirme Teorisi ise, bu noktaya vurgu yapmaktadır. Belli bir konunun normal süreç içerisinde çözülmesinden ziyade, söylemler yoluyla varoluşsal bir tehdit alanına çekilerek tehdidin, artık normal bir siyasi sürecin parçası olmaktan çıkarılmasıdır (Wæver, 2003: 9). Bu doğrultuda göç konusu da güvenlikleştirmeye maruz kalabilmektedir.

Bu çalışmada güvenlik, göç ve güvenlikleştirme teorisi üzerine açıklamalar yapılarak kavramsal çerçeve çizilmiş, daha sonra Türkiye’de bulunan Suriyeli göçmenlere değinilerek; ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi’nin Suriyeli göçmenlere yönelik söylemleri güvenlikleştirme bağlamında ele alınmıştır.

1. Güvenlik

Güvenlik kavramı üzerine yapılan tanımlamaların ortak paydası, kavramın insanlığın tüm tarihsel süreci içerisinde kendisine yer bulduğu yönündedir. Bu bağlamda kavramın tanım ve kapsamı çeşitlenerek karşımıza çıkmakta; bireysel ve toplumsal yaşamın her alanında önemli ölçüde güvenlik arayışından söz etmek mümkün olmaktadır. Bu arayışlar devlet nezdinde de söz konusu olmaktadır. Bireylerin, toplumun ve devletin varlığını koruma noktasındaki başarısı güvenliğin temini ile söz konusudur. Çeşitli parçalara ayrılabilen güvenlik kavramı içerisinde mutlaka tehdit ve risk gibi durumları da barındırmaktadır (Dedeoğlu, 2014: 27-28). Güvenliği iki açıdan tanımlamak mümkündür. İlk olarak güvenliğin nesnel boyutu, sahip olunan değerlere yönelik tehditlerin bulunmamasıdır. Bir diğer açıdan güvenliğin öznel boyutu ise, sahip olunan değerlere yönelik saldırılara ilişkin korkunun yokluğunu ifade etmektedir (Wolfers 1952: 484-485)

Arnold Wolfers’un güvenliğe getirdiği iki boyuttan yola çıkıldığında güvenlik arayışlarında çeşitli zorluklardan da bahsedilebilir. Özellikle güvenliğin öznel boyutu, diğer bir ifadeyle soyut yaklaşımlar, güvenliği daha zor bir kavram haline getirmektedir. Güvenlik tanımlamalarında bulunan somut ve soyut yaklaşımlar, güvenlik ve dış politika konularında karar verici mercilerin zorlanmasına da neden olmaktadır. Bu doğrultuda karar mercileri soyut argümanlarla tehditleri algılayarak adımlar atmak zorunda kalabilmektedir. Soyut algılamalarla alınan karar ve uygulamalar belli oranda riski ve başarısızlık potansiyelini içerisinde barındırmaktadır. Bu nedenle devletlerin tehdit ve güvenlik algılamalarını genellikle somut durumlar üzerinden yaptığı söylenebilir (Özcan, 2011: 448).

Güvenliği birey, toplum ve devlet gibi çeşitli boyutlarda ele almak mümkünken, güvenliğin ülke içi alanda kullanımı ile uluslararası alanda kullanımı arasında ince çizgiler bulunmaktadır. Bu bağlamda güvenliğin ülke içi versiyonu devletin araçlarını kullanarak; polis ve bazı durumlarda ordudan yararlanarak kendi sınırları içerisindeki düzeni muhafaza etme kapasitesi olarak ifade edilmektedir. Uluslararası boyutta ise, devletin kendi sınırları dışarısından yönelecek herhangi bir

tehdide karşı emniyeti tahsis etme kapasitesini ifade etmektedir. Uluslararası boyuttaki güvenlik algısında saldırı/savunma yetenekleri ön plana çıkan unsurlardır (Heywood, 2018: 114).

Güvenliğin, devletler için vazgeçilmez bir konuma sahip olması devletleri savaş açma, savaşa girme ve insani kayıplar verme konusunda risk alabilmesiyle sonuçlanmış, diğer taraftan devletlerin bir şekilde varlıklarını sürdürebilmeyi temel esas olarak almalarına neden olmuştur. Tarihsel süreçte devletlerin dönüşümlerinde öncül rollere sahip olan Westfalya Antlaşması ve Fransız İhtilali gibi dönüm noktaları güvenlik algısında da değişikliklere neden olmuştur. Özellikle Soğuk Savaş sonrası süreçte küreselleşme ile beraber ulus-devletlerin konumu sorgulanmış; uluslararası sistemdeki diğer aktörler de ön plana çıkmıştır. Böyle bir dönemde ulus-devletin güvenliğin tek sağlayıcı konumu muğlaklık kazanmıştır (Yorulmaz, 2014: 105).

Sovyetler Birliği'nin iç çöküşü, dünyaya hâkim olan sistemin bir gecede değişmesine neden olmuştur. Soğuk Savaş döneminde tehdit, risk ve güvenlik kavramlarının sade algılanışı Soğuk Savaş'ın bitimiyle daha karmaşık bir yapıya dönüşmüştür. Yenidünya düzeni, küresel terörizm ve kitle imha silahlarındaki yayılma gibi benzeri görülmemiş tehditlerle, uluslararası sistemin ve devletlerin güvenlik algılamalarını revize etmelerine neden olmuştur (Kolodziej, 2005: 11). Ulus devlet döneminde güvenlik askeri boyutta nitelendirilmiş ve aynı dönemde diğer konular ikincil konuma indirgenmiştir. Özellikle ekonomi, çevre ve göç gibi konuların "alçak politika" olarak nitelendirilmesi ulus devlet çağına yöneltilen eleştirilerin ana hatlarını oluşturmuştur. Küreselleşmenin neden olduğu uluslararası geçişkenliğin artması, güçlü uluslararası aktörlerin varlığı, ulaşım ve iletişim alanlarındaki gelişmeler devletlerin güvenlik sürecini tek başına yürütmede yetersiz kalmalarına neden olmuş, ulus-devlet döneminin güvenlik anlayışının sorgulanmasını beraberinde getirmiştir (Oğuzlu, 2007: 8-9).

Geleneksel olarak ulusal güvenlik, devletin sınırlarını muhafaza etmesini ve nüfusun korunması üzerine kurgulanmıştır. Anlaşılacağı üzere bu yaklaşımın Soğuk Savaş ile beraber geride kaldığı ifade edilebilir. Değişen dünya düzeninde ulusal güvenliğin daha geniş bir kapsama sahip olduğu aşikârdır (Watson, 2008: 32). Buradan hareketle ulusal güvenliğin sadece sınırları tanımlamak yerine, giderek artan bir şekilde ekonomik, çevresel ve enformasyonel bileşenlere de sahip olduğu anlaşılmaktadır (Watson, 2008: 5-6). Günümüzde ulusal güvenliği devletin egemenliğini muhafaza etmesi için sahip olduğu siyasal, askeri ve ekonomik güçlerini aktif bir şekilde uluslararası arenada kullanabilmesi olarak tanımlamak mümkündür. Ulusal güvenliğin bileşenlerinin giderek çeşitlenmesi ulusal güvenliği dinamik, değişim ve dönüşümlere açık bir kavram haline getirmiştir (Baharçipek & İnan, 2013: 107-108).

Güvenlik kavramının kendi içerisinde barındırdıkları çeşitli paradokslar, ulusal güvenliği etkileyen konuların belirlenmesinden, ulusal güvenliğe giden sürece kadar birçok durumu derinden etkilemektedir. Ulusal güvenliği etkileyecek potansiyele sahip paradokslar şu şekilde sıralanabilir (Dedeoğlu, 2014: 83-84):

- Güvenlik kavramı zaman ve öngörü ile yakından ilintilidir. Bu minvalde alınacak birçok karar öngörü gerektirmektedir. Bu öngörülerin gerçekleşme olasılığından, öngörüler doğrultusunda alınacak tedbirlere kadar kaynak ve kapasite dağılımının önemi de ayrı bir boyutu teşkil etmektedir.
- Güvenliğin zaman ile olan ilişkisi çok boyutludur. Bu bağlamda güvenliğin zaman ile ilişkisi sadece öngörülerle sınırlı değildir. Kesinlik söz konusu olmayan öngörüler neticesinde, güvenliğin sağlanması için ileriye dönük yatırım, tasarruf veya maliyet gerektiren tedbirler alınabilmektedir. Fakat alınan bu tedbirlerin verimliliği ise, öngörünün gerçekleşmesine bağlı olmaktadır.
- Güvenliğin zaman, öngörü ve tedbir dışında ilintili olduğu bir diğer durum ise, algılardır. Algıların altında yatan birçok etmen bulunabilmektedir. Bu minvalde algıların oluşumu, tehditlerin belirlenmesinde önemli bir yere sahiptir. Fakat algı ile olgu arasındaki yakınlık/uzaklık güvenlik önlemleri için belirleyicidir.
- Birey ve toplumla doğrudan veya dolaylı olarak her konunun güvenlik şemsiyesi altına alınması ve bu bağlamda değerlendirilmesi güvenli bir toplumun tahsis edilmesi için

önemlidir. Ancak her konunun güvenlik boyutunda ele alınmasının toplumlara daha güvenli kıldığı söylenememektedir. Bu bağlamda ortaya çıkan güvenlik paradoksunun çözümünde dengenin korunması önemlidir

- Güvenliğin çift taraflı ilişkileri içermesi, özellikle tehditin belirlenmesi ve karşından gelecek yaklaşımların tahmin edilmesi bakımından önemlidir. Bu süreci bir oyun olarak kurguladığımız takdirde, süreç en az iki kişiliktir.

Bu doğrultuda devletlerin tehdit algılarını oluştururken nelere öncelik verecekleri, hangi yaklaşımların birer tehdit olarak algılanması gerektiği ve özellikle güvenliğin soyut tehdit algılamalarından kaynaklı öngörülerinin neler olduğu karar mekanizmalarına ve karar vericilere göre değişiklikler gösterebilmektedir (Birdişli, 2011: 152). Ulusal güvenlik gibi politik formüller popülerlik kazandığında, dikkatle incelenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda kapsayıcı ve genel bir terim olarak karşımıza çıkan ulusal çıkar kavramı, farklı kişiler için aynı anlama gelmediği gibi kesin bir anlam da ifade edemeyebilir (Wolfers, 1952: 481).

2. Göç ve Güvenikleştirme Teorisi

Göç genel olarak mekân değişimi olarak tanımlanmaktadır. Göç ile beraber bireylerin hayatlarında köklü değişimler yaşanmakta ve kavram sadece sosyal bir hareketlilik olarak sınırlandırılmamaktadır (Tuncel & Ekici, 2019: 51). Özellikle ülke dışına yönelen göçün etki alanı daha geniştir. Bu kapsamda göçü alan ülkede; ekonomik, sosyal ve siyasal değişimlerin yanı sıra göçün güvenlik boyutunu da ön plana çıkaracak değişimler yaşanmaktadır. Özellikle göçün neden olduğu ve olabileceği kimlik sorunları, ötekileştirme ve radikalleşme gibi sorun alanları göçü salt bir sosyal hareketlilik olmaktan çıkarmaktadır (Canan Sokullu, 2019: 4). Böylece göç, toplumsal yapıda önemli değişimlere veya aşınmalara da neden olabilmektedir. Bu bağlamda göçün sebep ve sonuçları güvenlik çalışmalarına konu olabilmekte ve salt bir sosyolojik durum olmaktan çıkmaktadır (Ekici & Tuncel, 2015: 11-12).

Güvenlik çalışmalarının kapsamı zamanla genişlemiş ve birçok alanla ilintili hale gelmiştir. Bu doğrultuda güvenlik üzerine yeni yaklaşımlar ortaya çıkarak güvenliğin kapsamı genişlemiştir. Kopenhag Okulu, COPRI (Copenhagen Peace Research Institute) çerçevesinde 1980'li yılların sonunda ortaya çıkmış ve ortak bir sistematik üzerinden güvenlik çalışmalarını yürütmüştür (Zora, 2015: 116). Güvenlik çalışmalarında güvenlik kavramının tanımına ve kapsamına atfedilen roller farklılıklar gösterebilmektedir. Özellikle birçok çalışmanın temel hatlarını oluşturan nokta aktör, tehdit algılamasının çeşitliliği ve politika kavramlarını ele alış biçimleridir. Bu minvalde Kopenhag Okulu, bu üç nokta üzerinden geleneksel güvenlik yaklaşımlarından farklı bir konuma yerleştirilebilmektedir (Açıkmeşe, 2011: 45-46). Özellikle uluslararası sistemde önemli bir dönüm noktası olarak görülen Berlin Duvarı'nın yıkılması ve önemli sonuçlar ortaya çıkaran Bosna Savaşı geleneksel güvenlik çalışmalarının bir nevi yetersizliğini ortaya koymuştur (Zora, 2015: 116). Kopenhag Okulu güvenliğin kaynağında çeşitliliği vurgulamış ve sunmuştur. Bu doğrultuda Kopenhag Okulu güvenliğin kaynağını salt askeri unsurlara bağlamamış; askeri sektörün güvenliğe kaynaklık edebildiği gibi siyasi, ekonomik, sosyal ve çevresel sektörlerin de güvenliğe kaynaklık edebileceği ifade edilmiştir (Yıldız, 2015: 8).

Kopenhag Okulu kendisine özgü yaklaşımları çerçevesinde, güvenlik çalışmalarına üç temel katkıda bulunmuştur. Özellikle güvenliği aktör-tehdit-politika üçgeninde daha geniş bir çerçeveye oturtan okulun katkıları güvenikleştirme/güvenlik-dışışlaştırma, sektörel güvenlik yaklaşımı ve bölgesel güvenlik kompleksi teorisidir (Baysal & Lüleci, 2015: 70). Güvenikleştirmenin kesin tanımı ve kriterleri, güçlü siyasi etkilere sahip olmaya yeterli bir belirginlikle varoluşsal bir tehdidin özneler arası bir şekilde kurulmasıdır. Güvenikleştirme, doğrudan söylem ve siyasi seçkinlerin çalışmaları yoluyla ele alınmaktadır. Güvenikleştirme çalışması, güdüler veya kültür gibi "gizli" motifleri hedeflemez, siyaseti doğrudan inceler. Bu noktada ortaya çıkan soruların başında, uyulacak kural ihlallerini izleyicinin hoş görmesini sağlayacak etki ne zaman elde edilir? Başarılı bir güvenikleştirme ancak ilgili kitlenin konuya olan inançlarının oluşması ve olağandışı araçların kullanılmasını kabul ettiği zaman gerçekleşmiş olur (Wæver, 2003:11). Bu doğrultuda güvenikleştirme teorisi bize, ulusal güvenlik politikasının doğal bir oluşum ve veri olmadığını, karar vericiler ve politikacılar tarafından dikkatle belirlendiğini göstermektedir. Güvenikleştirme teorisine göre, siyasi konular, bir "güvenikleştirici aktör" tarafından meselenin siyasetin ötesine taşınmasıdır. Örneğin, göçü "ulusal güvenliğe yönelik bir tehdit" olarak adlandırmak, göçü daha düşük öncelikli

bir siyasi kaygıdan, sınırların korunması gibi çeşitli eylemleri barındıran yüksek öncelikli bir konuya kaydırabilmektedir (Eroukhmanoff, 2018: 1). Böylece politik-sivil aktör ilgili konuyu “varoluşsal tehdit” olarak tasvir edebilmektedir. Konuların güvenlik şemsiyesi altına alınması ise acil ve olağanüstü önlemlere imkân tanımakla beraber aktörlerin siyasi pozisyonlarını tahkim etme olanağı da vermektedir (Kardaş, 2014: 332).

Siyasi bir toplulukta bir konunun varoluşsal bir tehdit olarak algılanması ve olağanüstü önlemlerin alınmasında öznelerarası bir anlayışın inşa edildiği “söylemsel süreç” kullanılmaktadır (Buzan & Wæver, 2003: 491). Güvenlikleştirmenin tüm süreçlerinde dinamik bir etkiye sahip olan söz-edim siyasi liderler, hükümetler, lobi ve baskı grupları tarafından kullanılabilir. Bu “söylemsel süreç” devletin, ulusun, medeniyetin veya başka büyük kapsamlı unsurların varlığını temel alan ve güvenliğini savunmanın gerekli olduğunu aktarmaktadır (Buzan, Wæver, & de Wilde, 1998:40-41). Güvenlikleştirme aktörünün hitap ettiği kitle karar alıcıları veya seçmenleri içerebilmektedir (Vuori, 2008: 77). Bu bağlamda ön plana çıkan unsurlardan birisi güvenliğin belirli bir söylemsel ve politik güce sahip olmasıdır (Buzan & Hansen, 2009: 231-214).

Tehdidin varoluşsal bir sorun olarak belirlenmesi ilgili tehditle mücadelede olağanüstü önlemlerin alınmasını haklı çıkarabilmektedir. Güvenlik çağrısı, güç kullanımını meşrulaştırmanın ve daha genel çerçevede devletin seferber olmasının önünü açan anahtar yaklaşımdır. Örnek verilecek olursa zorunlu askerlik, çeşitli alanlarda gizlilik ve diğer olağanüstü önlemleri kullanmak sadece “güvenlik konuları” ile mücadelede meşru bir anlam kazanmaktadır. Bu doğrultuda konuya yaklaşırken acil ilgilenilmesi gerektiği ve normal prosedürlere bırakılmaması gerektiği gibi ifadeler kullanılmaktadır. Bununla beraber tehdit artık, normal bir siyasi sürecin parçası olmaktan çıkmaktadır (Wæver, 2003: 9). “Güvenlik siyaseti”, oyunu yerleşik kurallarının ötesine götüren ve konuya özel bir siyaset türü veya konuyu siyaset üstü olarak çerçeveyeleyen bir harekettir. Uygulama alanı olarak ülkeden ülkeye farklılıklar gösterebilmektedir. Bazı devletler (İran, Suudi Arabistan) dini siyasallaştırmıştır bazıları da (SSCB) kültürü güvenlikleştirmiştir (Buzan, Wæver, & de Wilde, 1998: 23-24).

Siyasallaştırma ile güvenlikleştirme arasındaki sıkı bağlantı, güvenlikleştirmenin her zaman devletten geçtiği anlamına gelmemektedir. Hem siyasallaştırma hem de güvenlikleştirme başka forumlarda da canlanabilmektedir. Güvenlikleştirmede özellikle tehdit kamuoyuna varoluşsal olarak sunulmaktadır. Böylelikle normal politik kurallar ihlal edilebilir; çünkü bu tehdit çözülmediği takdirde özne konumundaki aktörün varlığı tehlikeye girecektir. Bu nedenle konunun “güvenlik” şemsiyesi altına girmesi tehditin gerçekten varoluşsal bir tehdit olduğu için değil, konu böyle bir tehdit olarak sunulduğu içindir (Buzan, Wæver, & de Wilde, 1998: 23-24).

Kopenhag Okulu ihmal ve göz ardı edilen birçok konuyu güvenlik alanına dâhil etmiş ve güvenliğin ele alınmasını askeri konularla sınırlandırmamıştır. Özellikle güvenliğin toplumsal boyutlarına da imkân tanıyan Okul ve güvenlikleştirme teorisi, bu çerçevede “kimlik” kavramını ön plana çıkarmıştır. Toplumsal yapıya ve özellikle kimliğe yönelik tehditlerin olma potansiyeli güvensizlik durumu doğurabildiği gibi hızlı önlemlere de zemin hazırlayabilmektedir (Baran & Macar, 2017: 258). Bu durum, güvenlikleştirmenin tehdit kavramının çok boyutluluğuna değindiğinin bir göstergesi sayılabilmektedir. Toplumsal olarak atfedilen konuların kimlik kavramı üzerinden güvenliğin şemsiyesi altına alınabilmesi hem güvenlik kavramını hem de devlet refleksini daha geniş bir alana yaymaktadır.

Siyasi araçlar ile çözülebilecek konuların birçoğu güvenlik çerçevesinde yeniden inşa edilerek güvenlikleştirme süreçlerini başlatmaktadır. Başarılı bir güvenlikleştirme için ilk aşamada ilgili konunun varoluşsal bir tehdit olarak gündeme sunulması ve kabul ettirilmesi gerekmektedir. Bu minvalde birçok örnek bulunmakla beraber; mülteciler temel örnekler arasında yer almaktadır. Özellikle güvenliğin çok boyutlu yapısı üzerinden kurgulanan ve temel motivasyonu “mülteciler, toplumsal yapıya ve temelde de kimliğe yönelik bir tehdit oluşturmaktadır” olan yaklaşım, bu çerçevedeki güvenlikleştirme yaklaşımlarının temel dinamiğini oluşturmaktadır (Demirtaş, 2019: 2-3). Devletler için egemenlik ile ilgili bir tehdit, sorunun varoluşsal olduğunu ifade eder. Çünkü eğer

devlet egemenliğini kaybederse artık devlet olma vasfına sahip değildir. Benzer biçimde kimlik ile ilgili tehditler, toplum için varoluşsal bir sorun alanı oluşturmaktadır (Buzan & Wæver, 1997: 242).

Başarılı bir güvenlikleştirme de ikinci aşama ise, referans nesnesidir. Diğer bir ifadeyle tehditin yöneldiği referans nesnesine duyulan ihtiyaçtır. Güvenlikleştirme aktörleri herhangi bir şeyi referans nesnesi olarak gündeme taşıyabilmektedir. Bazı referans nesnelerinin başarılı olma olasılığı daha fazladır. Genellikle bir kolektivite adına yapıyor olması kabul edilebilirliği artırmaktadır. Referans nesnesine yönelecek söylemler, ilgili nesnenin hayatta kalması gerektiğine ve bu hayatta kalma gerekliliğinin nedenlerinin açıklanmasına dayanmaktadır (Buzan & Wæver, 2009: 255). Kopenhag Okulu'nun bir diğer öne çıkardığı nokta ise, hedef alınan kitle "dinleyiciler"dir. Karar alıcılar bir konuyu güvenlik şemsiyesi altına almak istediklerinde, ilgili konunun ne denli tehditleri barındırdığı üzerine kurgulanan söylemlerle dinleyicileri ikna etmeye çalışmaktadır. Özellikle ilgili konunun güvenlik şemsiyesi altına alınabilmesi diğer bir ifadeyle başarılı bir güvenlikleştirme için hedef kitlenin ikna edilmesi elzemdir. Mülteciler üzerinden bir örnek vermek gerekirse; hedef kitleye, mülteciler yüzünden ülkenin sosyal refah sisteminin zayıfladığı, sosyal ve kültürel dokusunun bozulduğu ve toplumsal kimliğin aşındığı gerekçe olarak empoze edilmeye çalışılmaktadır (Demirtaş, 2019: 2-3).

Güvenlik birimi olarak ulus kavramı üzerinde çok fazla durulmamıştır. Kavram, siyasi güvenlikle ilişkilendirilebilse de siyasi güvenlikten farklı olan toplumsal güvenlik ön plana çıkmaktadır. Toplumsal güvenlik, "bir kimliğin algılanan bir tehdide karşı savunulmasıdır, ya da daha açık söylemek gerekirse, bir topluluğun kimliğine yönelik algılanan bir tehdide karşı savunulması" biçiminde tanımlanmaktadır (Wæver, 2008: 153).

Toplumsal güvenliğe tehdit olarak ele alınan üç yaygın konu bulunmaktadır (Wæver, 2008: 158-159):

"1. Göç – X halkı, Y halkı tarafından istila edilmekte veya o halk yüzünden özelliklerini kaybetmektedir; X topluluğu eskisi gibi varolmayacaktır, çünkü nüfusu diğerleri oluşturacaktır. X kimliği, nüfusun yapısındaki değişim nedeniyle (Çinlilerin Tibet'e, Rusların Letonya'ya göçü gibi) farklılaşmaktadır. 2. Yatay rekabet – Orada hâlâ X halkı yaşamaya devam etse de komşu kültür Y'nin öne çıkan kültürel ve dil açısından etkileri yüzünden yaşam şekilleri değişecektir (Örneğin Kanada'nın Amerikanlaşmaktan korkması gibi). 3. Dikey rekabet – İnsanlar kendilerini X olarak görmeyi bırakacaktır, çünkü ya bir entegrasyon projesi (örneğin Yugoslavya, AB) vardır veya ayrılıkçı- "bölgeselci" bir proje (Örneğin, Quebec, Katalon, Kürt) vardır. Bu projeler onları daha geniş veya daha dar kimliklere doğru çekmektedir. (...). 4. Olası bir dördüncü konu veba, savaş, açlık, doğal felaket veya yok etme politikaları nedeniyle nüfusun azalmasıdır."

Göç üzerinden yapılacak güvenlikleştirme girişimleri toplumsal güvenliğe vurgu yaparak; söz-edim yoluyla varoluşsal bir tehdidi gündeme taşımaktadır. Böylece göç meselesi toplumsal güvenlik kapsamında varoluşsal bir tehdit olarak algılanarak güvenlik alanına dâhil edilebilmektedir (Taş, 2020: 61). Göçün güvenlikleştirilmesi bireysel aktörler arasındaki algı farklılıkları ve bu farklılıkların siyasi ve ekonomik çıkarlar üzerine kurgulanmasından dolayı başarısızlıkla da sonuçlanabilmektedir. Dolayısıyla bireylerin ortak bir paydada buluşmaları güçtür. Bir diğer neden olarak da göçün her bölgeye aynı etkiyi bırakmaması gösterilebilir. Göçün etkilerini yoğun hissedilen bir bölge ile göçün etkilerinden uzak kalan bölgenin konuya yaklaşımları farklılık gösterecektir. Göçün güvenlikleştirilme girişimi yaygın genellemeler yapması nedeniyle eleştirilmektedir. Özellikle yasadışı ekonomik göçmenler ve savaş mültecileri arasında ayırım yapmadan gruplandırılması örnek olarak ifade edilebilir (Themistocleous, 2013: 5-6).

3. Türkiye'deki Suriyelilere İlişkin Gelişmeler

Birçok Arap ülkesinde 2010 yılında başlayan ve "Arap Baharı" olarak nitelendirilen protesto hareketleri, 2011 yılının başlarında Suriye'de de vuku bulmuştur. Yaşanan protesto ve çatışmalara dönen eylemler, son tahlilde ülkeyi bir iç savaşa sürüklemiştir. Savaşın yarattığı güvenlik sorunlarının yanı sıra önemli bir göçmen kitlesi ise, Türkiye'yi derinden etkilemiştir (Türk, 2019: 18).

Suriye'de meydana gelen iç savaştan en çok etkilenen ülkeler arasında Türkiye bulunmaktadır. İlk göç hareketi Hatay'ın Yayladağı ilçesi Cilvegöz sınır kapısından 252 kişilik bir kabileyle

gerçekleşmiştir. Türkiye'ye doğru gerçekleşen göç, uzun süre varlığını devam ettirmiş ve göçmen sayıları ciddi boyutlara ulaşmıştır. Türkiye göç artışı ile karşı karşıya kalıyor olsa da, gelenlerin geri gönderilmemesi ilkesini baskın bir şekilde ön plana çıkartarak Suriyeli göçmenlere açık kapı politikası uygulamıştır (Öztürk & Çoltu, 2018: 190). Türkiye'nin Suriyeli göçmenleri kabulünde izlenen açık kapı politikasında, devlet politikasının etkisiyle beraber ülke genelinde hâkim olan geleneksel yapı, tarihi geçmiş ve bireye verilen değerler ön plana çıkmaktadır. Her ne kadar büyük bir sınır komşuluğu söz konusu olsa da, Türkiye'nin ciddi bir göç akımına karşı salt komşuluk zaruriyetinden kaynaklı olarak açık kapı politikası izlediğini söylemek ülkenin geleneklerine ve kültürüne haksızlık etmek olacaktır.

Türkiye, cumhuriyetin ilk dönemlerinden Soğuk Savaş süreci de dahil olmak üzere her dönem bireysel veya kitlesel göçlerle karşı karşıya kalmıştır. Yakın dönem ele alındığı takdirde, çoğunlukla Irak ve Suriye'den Türkiye'ye yönelen göçler söz konusu olmuş ve en dikkat çekici olanı ülkelerini terketmek zorunda kalan Suriyeli göçmenlerdir (Türk, 2019: 21). Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı ve mevcut durumda da yüzleştiği göç konusu ve daha özelinde Suriyeli göçmenler konusu çeşitli alanları etkiler niteliğe sahiptir. Bu doğrultuda Suriyeli göçmen nüfusunun yüksek seviyelerde olması siyasi, ekonomik ve sosyal alanları da etkilemektedir.

Tablo 1. Türkiye'de Bulunan Suriyeli Göçmenlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler
2015	2.503.549
2016	2.834.441
2017	3.426.786
2018	3.623.192
2019	3.576.370
2020	3.641.370
2021 (ilk üç ay)	3.664.873

Kaynak: T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (2021).

Arap Baharı ve beraberinde Suriye'de meydana gelen iç savaş neticesinde ülkemiz yoğun bir göç dalgası ile karşı karşıya kalmıştır. Bu göç dalgası önemli ölçüde yıldan yıla varlığını korumuş ve artarak devam etmiştir. Türkiye'nin misafirperverliği ve sığınılacak bir liman güveni vermesi insani bakımdan takdir edilmesi gereken bir durum olarak ön plana çıkmalıdır. Bu bağlamda ülkemizde 2021 yılının ilk üç ayı verilerine göre toplamda 3.664.873 Suriyeli göçmen bulunmaktadır. Muhalefet partilerinin sıklıkla üzerinde durduğu kayıt dışı göçmen konusu da dâhil edilince, mevcut Suriyeli sayısının tablodaki verilerden daha fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo 2. Suriyeli Göçmen Nüfusun Bazı İllere Göre Dağılımı

Şehirler	Suriyeli Nüfusu	İl Nüfusu İle Karşılaştırma
İstanbul	523.508	%3,49
Gaziantep	449.218	%21,54
Hatay	435.825	%26,34
Şanlıurfa	423.256	%20,08
Adana	254.025	%11,32
Mersin	226.608	%12,32
Bursa	179.162	%5,86
İzmir	148.025	%3,39
Konya	118.810	%5,34
Kilis	105.527	%74,60
Mardin	89.231	%10,47
Osmaniye	47.345	%8,64
Kahramanmaraş	93.628	%8,04
Ankara	100.749	%1,83
Malatya	30.543	%3,81

Kaynak: T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (2021).

Suriyeli nüfusuna sahip olan ülkemizde, bu nüfusun ülke içerisine dağılımı da önemlidir. Tabloda bazı illerimizde il nüfusu ile Suriyeli göçmen sayısının karşılaştırılması dikkat çekmektedir. Özellikle bu oranın en yüksek olduğu Kilis ve onu takiben Hatay başta olmak üzere diğer illerimiz için son derece önemli bir konu haline gelmiştir. Kilis'in yerli halk nüfusu Suriyeli göçmen nüfusun altında kalarak üzerine düşülmesi gereken bir konu haline gelmiştir. Diğer illerimizde de görülen %10-%20 arasındaki oranlar da azımsanamayacak düzeydedir. Özellikle demografik yapıyı derinden etkileyen bu durum, toplumsal ve kültürel sorunlara da gebecektir. Bir bakıma göç öncesi belli oranlarda sosyo-ekonomik sorunlarla karşılaşan yerel halk, göç sonrasında bu süreci daha sancılı yaşayabilmektedir. Bu anlamda Suriyeli göçmen nüfusunu daha dikkatli ve devletin kontrolü çerçevesinde pay etmenin bölgesel ve il düzeyinde önemli faydaları olacağı yadsınamaz bir gerçektir. Yerel halk ile göçmen nüfusun kin ve şiddet söylemlerinden uzak tutulması ve özellikle de bu durum karşısında medyanın kilit rol üstlenmesi gerekmektedir. Yerel düzeyde yaşanan her olumsuzlukta belli grupların ve etnik yapının hedef kitlesi haline getirilmesi ulusal güvenlik konusunda dikkat çekici olumsuz etkilere sahip olacaktır.

Medyanın etki gücü ve yayılma kapasitesi toplumun gündemini belirleyebilmektedir. Medya araçlarının konulara verdikleri önem sıralaması manşetlerde yer vermesinden söylemlerine kadar değişiklik gösterebilmektedir. Özellikle toplumun algısını da bu yönde fotoğraflarla veya konuyu çok fazla gündemde tutarak etkileyebilmektedir (Yıldız & Sümer, 2010: 45-46). Medyanın toplum üzerindeki etkisi ve yönlendirme gücü son derece önemlidir. Özellikle toplumdaki belirli gruplara yönelen içerik ve söylemler toplum üzerinde büyük etkiler oluşturabilmekte ve belirli ölçüde öteki kavramının oluşumuna neden olabilmektedir. Ötekileştirme ve nefret söylemlerinin ön plana çıkması ise, toplumu kutuplaşmaya sevk edebilir. Önemli bir Suriyeli nüfusuna sahip olan ülkemizde medyanın ötekileştirme ve nefret söylemlerine yer vermesi negatif bir algı oluşturabildiği gibi ileride çeşitli güvenlik sorunlarına da neden olabilecektir (Koçak & Küçük, 2020: 285-286). Bu bağlamda medyanın Suriyeli konusunu ele alış ve içeriklerinin niteliği de toplumu etkilemesi bakımından önemlidir.

Tablo 3. Bazı Gazetelerde Suriyeli Göçmenlere Yönelik Haber Eğilimi 1 Ocak 2015–30 Haziran 2015

Eğilim	Gazete			
	Hürriyet	Yeni Şafak	Posta	Cumhuriyet
Eleştiri	2 5%	10 15%	5 14%	17 20%
Öfke/Tepki/ Nefret	1 2%	2 3%	1 3%	0 0,0%
Dramatize	0 0.0%	10 15%	7 20 %	16 18%
Sevinç/Muluk	5 11%	15 22%	1 3%	6 7%
Övgü	0 0,0%	7 10%	3 9%	3 3%
Sorun	36 82%	24 35%	18 51%	45 52%
Toplam	44 % 100	68 % 100	35 % 100	87 % 100

Kaynak: (Göker & Keskin, 2015: 246).

Medyada Suriyeli göçmenlere yönelik yaklaşımların tespitinde gazetelerin konuyu ele alış yol gösterici niteliktedir. Bu bağlamda en olumlu bakışı Yeni Şafak gazetesi çizerken, genel açıdan bakıldığında örnek gazetelerin tamamı Suriyeli göçmenler hakkında yaptıkları haberlerde olumsuz ifadeleri kullanmışlardır (Göker & Keskin, 2015: 246). Günümüzde medyanın önemi

yadsınamayacak düzeylere ulaşmış bulunmaktadır. Bu doğrultuda toplumun Suriyeli göçmenlere bakışını ve algısını belirlemede medyanın rolü büyüktür.

Suriye'deki iç savaşın devam etmesi ve ülkenin güvensiz bir bölge halini alması, Türkiye'deki Suriyeli göçmen mevcudunun ciddi sayılara ulaşmasına neden olmuştur. Suriyelilerin bu mevcudiyeti, Türkiye'de devlet ve toplum nezdinde birçok yeni karmaşık sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu sorunların büyük bir bölümü ekonomik ve sosyal hayata yönelik görünmesine rağmen, süreç içerisinde siyasal alanı da etkisi altına almıştır. Bu bağlamda sosyal ve ekonomik alanın siyasallaşmasına aracı olan bu göç hareketleri, ülke içerisinde yeni bir siyasal ayrışma ortamı yaratmakta veya hâlihazırda mevcut olan ayrışma süreçlerinin aktifleşmesine neden olmaktadır (Tuncel & Ekici, 2019: 68). Suriyeli göçmen konusu süreç içerisinde ekonomik, sosyal ve siyasal boyutlarda ele alınmakla beraber çeşitli ölçülerde güvenlik konusuyla da ilintili hale gelmektedir. Özellikle konunun güvenlik boyutuna gelmesi veya getirilmesi hayati önem taşıyan "güvenlik" kavramının toplum nezdinde öne çıkmasına neden olabilmektedir.

Gerek toplumda gerekse mecliste bazı kesimlerce Suriyelilerin suç oranlarında yükselişe neden olduğuna yönelik bir tutum söz konusu olmuştur. Bu konudaki ifadelerin medyada ve halk arasında yaygınlaşması üzerine İçişleri Bakanlığı'nca açıklama yapma gereği doğmuştur. Yapılan açıklamada ülke içerisinde gerek güvenlik gerekse toplumsal konularda gerekli yasal düzenlemelerin ve çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir. Bunun neticesinde "*Suriyelilerin karıştıkları olayların Türkiye'deki toplam asayiş olaylarına oranı 2014-2017 arasında yıllık ortalama %1,32'dir.*" (T.C İçişleri Bakanlığı, 2017). Verilen bu istatistiğin önemli bir bölümünü ise, Suriyelilerin kendi aralarında yaşadıkları anlaşmazlıklar oluşturduğu vurgulanmıştır. Genel anlamda ise, "*2017'de Suriyelilerin karıştıkları suç olaylarında, nüfuslarındaki artışa rağmen bir önceki yılın ilk 6 ayına oranla %5'lik bir azalma*" olduğu ifade edilmiştir (T.C İçişleri Bakanlığı, 2017).

Türkiye'deki Suriyeli göçmen nüfusunun ciddiyeti tedbirler alınmasını gerektirmektedir. Bu doğrultuda alan araştırması yapan (Apak, 2015: 133)'e göre araştırmaya konu olan bireylerin %76.5'i Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak istemektedir. Büyük bir kesimin vatandaşlık beklentisinde olması Türkiye'nin orta ve uzun vadede ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde göçmenlerin geleceğine yönelik detaylı düzenlemeler yapmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Göçmenlerin büyük bir çoğunluğun vatandaşlık beklentisinin altında birden fazla sebep bulunmaktadır. Özellikle ülkelerindeki mevcut savaş halinin devam etmesi ve ne zaman son bulacağı yönündeki belirsizlikler ve vatandaşlık haklarının getirilerinden yararlanma arzusu öne çıkmaktadır (Apak, 2015: 133). Türkiye'deki Suriyeli nüfusa yönelik olumsuz yaklaşımın ve göçün negatif etkilerinin öne çıkması temel birkaç nedene bağlanabilmektedir. Bu nedenler arasında kısa zamanda büyük bir kitlenin göç etmesi, Suriyelilerin kentlere dağılımında kontrolsüz uygulamalar ve kamunun böyle bir kitlesel göçe hazırlıksız olması gösterilebilir (Karasu, 2018: 61). Suriyeli nüfustaki artış önemli bir ivmeye sahiptir. Özellikle Suriyeden göç eden nüfus ve ülkemizdeki Suriyelilerin doğal nüfus artış oranları dikkate alınmalıdır. Çünkü Suriyeli nüfusu giderek kalıcı olmaktadır. Bu durum konuyu misafirlik üzerinden okumak yerine uyum süreci ve sorunu üzerinden okumayı gerekli kılmaktadır (Karasu, 2016: 1012). Bu bağlamda konu daha giriftli bir yapı halini de almaktadır. Özellikle ülkemizdeki Suriyeli nüfusunun entegrasyon süreçlerinin kolaylaştırılması ve toplumsal uyumun sağlanması gerekmektedir. Toplum içindeki suistimallerin önlenmesi ve gerekli kapsayıcı yasal düzenlemelerin yapılması elzemdir. Bunun yanı sıra Suriyelilerin AB ülkelerine yönelmek için illegal yöntemlere başvurmaları da bir başka sorun alanını oluşturmaktadır. Bu minvaldeki hareketliliğin can kayıplarına yol açması kaçınılmaz bir sonuç olmaktadır (Aktaş, 2018: 149).

4. Cumhuriyet Halk Partisi'nin Suriyeli Göçmenler Konusundaki Söylemlerinin Güvenlikleştirme Perspektifinden Değerlendirilmesi

Önemli bir kitleye sahip olan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ülkemizde ana muhalefet partisi konumundadır. İktidar olan Adalet ve Kalkınma Partisi ile önemli bir rekabet içerisinde olan parti, hemen hemen birçok konuda iktidarla farklı kutuplarda fikirler beyan etmektedir. Özellikle Suriye politikası ve ülkemizin açık kapı politikası uyguladığı Suriyeli göçmenler konusunda büyük fikir ayrılıkları söz konusu olmuştur. Suriye politikasına yoğun eleştiriler getiren CHP, Suriyeli

göçmelerin kabulü ve ülkedeki mevcut durumları hakkında da iktidara sert eleştiriler getirmektedir. Kavramsal çerçevede açıklanan güvenlikleştirme, CHP nezdinde Suriyeli göçmen konusuna belli noktalarda ve güvenlikleştirmenin temel unsuru olan söz-edim yoluyla belli ölçülerde uygulanmaktadır.

CHP'nin hazırladığı “Türkiye’deki Suriyeli Göçmenlerin Toplumsal Kabul ve Uyumlarına İlişkin Rapor” ile Suriyeli göçmenlerin ülke için olan negatif etkileri üzerinde yoğun bir şekilde durulmuştur. Raporda, “Toplumsal Gerilim” başlığı altında Suriyeli göçmenlerin buldukları yerlerde şiddet, hırsızlık, kaçakçılık ve fuhuş olaylarına karıştığı düşüncesinin birçok ilde yüksek oranlarda olduğu ifade edilmiştir (CHP, 2016: 5). Bu noktada ülke içerisinde yaşanan olayların medya aracılığı ile halka aktarılışı önemlidir. Bir önceki başlık altında İçişleri Bakanlığı’nın medyada yer alan haberlere yönelik verdikleri istatistik göz önüne alınmalıdır.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ziyaretleri sırasında söyledikleri üzerine Milliyet gazetesinin başlıklandırması “Suriyeli sorunu acilen çözülmeli” şeklinde olmuştur. Verilen haberde, ülkemize göç potansiyeli olan 1 milyon Suriyeliden bahsedilmiş ve Suriyeli sorununun acilen ve insan haklarına saygılı biçimde çözülmesi gerektiği vurgulanmıştır. Aynı haber içerisinde Kılıçdaroğlu’nun ifadelerine bakılırsa, iktidarın Suriye politikasının Suriyeli göçmen sorununu ortaya çıkışında ana etmen olduğu ifade edilerek Suriyeli göçmen konusunun acil çözülmesi gerektiği belirtilmiştir (Milliyet, 2020).

Suriyeli göçmen konusuna partilerin yaklaşımları farklılıklar göstermektedir. Özellikle muhafazakar kitlenin “misafir” kavramını kullanmaları iktidarın söylemlerinde “Ensar” olarak karşılık bulmaktadır. Diğer taraftan muhalif kitlenin “asayiş sorunu” nitelendirmesi CHP ve İyi Parti kanadında “Milli güvenlik sorunu” kavramına tekabül etmektedir. CHP’den Canan Yüceer, Suriyeli göçmenlerin Türk toplumunda neden olduğu asayiş ve uyumsuzluk sorununun yanı sıra sığınmacıların insan hakları boyutlarındaki yaşadıkları sorunlarla da ilgilenilmesi gerektiğini ifade etmiştir (Yüksek, 2019). Kılıçdaroğlu’nun vatandaşlık konusu üzerine basına verdiği demeçler arasında, Suriyelilerin vatandaşlığa alınması halinde ülkenin sosyal dokusunun bozulacağı ve güvenlik riskinin bulunduğunu ifade etmiştir. Kılıçdaroğlu, Suriyeliler arasında terörle bağlantılı olan/olmayan ayrımının hâlen net yapılmadığı yönünde eleştirilerde de bulunmuştur. Devam eden süreç içerisinde büyükkentlerde gettoların oluşabileceğine, toplum içerisinde kamplaşmanın ve gerilimlerin ortaya çıkabileceği vurgulanmıştır (Al Jazeera Turk, 2016).

CHP Genel Başkan Yardımcısı Fethi Açıkel, ülkemizdeki birçok toplantı ve protestoların engellendiği fakat Suriyeli radikal gruplara böyle bir sınırlandırmanın yapılmadığını ifade etmiştir. Açıkel’in ifadelerine göre, “Türkiye’de demokratik hiçbir eylem, yürüyüş ve basın açıklamasına izin verilmezken, Suriyeli grupların İhvancı sloganlar eşliğinde düzenlediği protestolara yetkililerce göz yumulması, iktidarın kamu güvenliği politikalarının tarafsızlığını, yetersizliğini ve keyfilikliğini göstermektedir. Radikal Suriyeli grupların sıklaşan gösterileri, yurttaşlarımızı tedirgin etmekte ve güvenliğini tehdit etmektedir” (CHP, 2020). Yapılan açıklamanın devamında ise, 2011 yılından günümüze kadar “ensar” ve “muhacir” söylemleri ile göçmen konusunun görmezden gelindiği belirtilmiştir. Bu durumun hem Suriyeliler hem de vatandaşlarımız için bir problem oluşturduğu Açıkel’in söylemleri arasında bulunmaktadır. Bu bağlamda Suriyeli kesimin Türkiye’yi radikal grupların safına çekerek haksız ekonomik ambargolara neden olduğu ifade edilmiştir. Covid-19 sürecinin yarattığı olumsuz havaya Suriyeli göçmenlerin eylemlerinin de eklendiği ifade edilerek genel çerçevenin kaygı verici olduğu şeklinde özetlenmiştir. Konuşmanın son kısmında ise, Suriyeli mültecilerin kamu güvenliği için büyük risk oluşturdukları aktarılmıştır. Yapılan açıklamanın genel hatlarında Suriyeli göçmen konusunun net bir kamu güvenliği sorunu olduğu belirtilmiş ve vatandaşlar nezdinden güvenlik sorunu oluşturdukları aktarılmıştır (CHP, 2020). Özellikle metnin tamamında Suriyeli göçmen konusunun metin içerisinde terör saldırıları ve terör girişimleri ile aynı beyanatta bulunması, vatandaş nezdinde önemli bir önyargı oluşturabilecek potansiyele sahiptir. Konuşmanın genel hatlarında Suriyelilerin sorunlarına ve maruz kaldıkları olumsuz şartlardan etkilenmelerine değiniliyor olsa da, bu söylemler “güvenlik” ve “terör” söylemlerinin gölgesinde kalmaktadır.

Suriyeli göçmen meselesi hakkında ilgili bir diğer ifade CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’ndan gelmiştir. Kılıçdaroğlu Suriyeli göçmenler hakkında net ifadeler kullanmıştır. Kılıçdaroğlu’nun açıklamasının genel hatları şu şekildedir: “Suriyelilerin daha maliyetlerinin

farkında değiliz. Yarın göreceksiniz, bu insanlardan yer altı dünyasının önemli aktörleri çıkacak. Bütün düzenimiz bozulacak.” Kılıçdaroğlu aynı beyanatında Türkiye'nin mülteci konusunda üzerine düşeni yaptığını da ifade etmiştir (Ervin, 2016). Bu ifadeler neticesinde Türkiye'nin üzerine düşeni yaptığı olumlu yaklaşımıyla eleştiriler içiçe verilmiştir. Fakat “yer altı dünyası” ifadelerinin vatandaşın gözünde neler çağırıştırabileceği ve ne denli korku, panik ve kaygı oluşturabileceğinin irdelenmesi gerekmektedir.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun partisinin grup toplantısında telaffuz ettiklerine de değinmek gerekmektedir. Suriye'den özellikle İdlip bölgesinden gelen ve gelecek olanlar için “*Şimdi sığınmacılar gelecek. Daha önce de söyledim yine söylüyorum dilimde tüy bitti, Suriyeliler milletin başına bela olacak.*” ifadelerini kullanmıştır (Takvim, 2020). CHP Milletvekili Erdoğan Toprak ise Suriyeliler konusunda çeşitli ifadelerde bulunmuştur. Toprak'a göre “*Sınırlarımız içinde Suriye bataklığına saplandık. Şehirler yaşanmaz hale geldi. Dil bilmeyen, eğitim alamayan 1.5 milyon çocuk ve genç Suriyeli de ülkemiz için mayın tehlikesi taşıyor.*” (Özgönül, 2019). Bu doğrultuda göçmen konusu “bataklık” ve “mayın” tabirleri ile iç içe geçerek aktarılmış ve güvenlik anlamında vatandaş zihnine yansıtılmıştır. Bu yaklaşımların neticesinde vatandaşın Suriyeli göçmen konusuna salt göç konusu veya toplumsal bir açıdan bakmak yerine güvenlik penceresinden ele alması ihtimali ortaya çıkarılmıştır.

CHP, Suriyeli göçmen ve sığınmacıların sorunlarının araştırılması için “Suriyeli Mültecilerin ve Sığınmacıların Sorunlarını Araştırma Komisyonu” kurmuştur. Bunun üzerine yapılan basın toplantısında CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, konuşmasını Türkiye'nin Suriye politikası üzerinden yürütürken şu ifadeleri kullanmıştır: “...*Bugün Türkiye tüm dünyaya ve tüm Türkiye'ye dış politikasındaki yaptığı hataların bir ülkenin iç güvenliğine, toplumsal huzuruna kendi ülkesindeki insanlar kadar komşularına ne kadar zarar verebileceğini de gösterir durumda...*” (Birgün, 2015). Suriyeli göçmenlerin sorunlarına yönelik komisyon kurma fikri etrafında birleşen ve bu fikrin hayata geçmesi yadsınamayacak değere sahiptir. Fakat böyle bir girişimin hemen ardından göçmenler konusu üzerine yapılan konuşmada “iç güvenlik” ve “toplumsal huzur” sorunlarına yapılan vurgular dikkat çekicidir.

Ana muhalefet partisi olarak CHP'nin Suriyeliler konusunda en sert eleştirileri yönelttiği konulardan birisi vatandaşlık hakkı konusudur. Bu bağlamda Kemal Kılıçdaroğlu'nun Suriyelilere vatandaşlık verilmesi konusu üzerine yaptığı bir diğer açıklamada, Suriyeliler birinci sınıf vatandaş kendi vatandaşımızı ikinci sınıf vatandaş konumuna düşürüldüğü, Suriyelilerin sağlık ve eğitim alanında kendi vatandaşımızdan önceliğe sahip olduklarını ifade etmiştir (Hürriyet, 2017). Dönemsel olarak CHP'de Genel Başkan Yardımcılığı yapmış olan Öztürk Yılmaz ise kamuoyuna yaptığı açıklamada, Suriyelilere vatandaşlık konusunun siyasi oy tercihi için “ulusal güvenliğin yerle bir edilmesi” olarak nitelendirmiştir. Öztürk buna ek olarak Türkiye'nin güvenliğinin kontrolsüz göç neticesinde yerle bir edildiğini ifade etmiştir. Açıklamanın devamında ise, CHP Başkanvekili Engin Altay “*Bizim bölgede güçlü bir devlet olarak, can ve mal güvenliğinden endişe duyan herkese şüphesiz kapımızı açmamız gerekirdi, burada görüş ayrılığı yok. Ama bu mültecilerin böyle 'hadi gelin Türkiye'nin heryeri sizin' diyerek sokağa salınması Türkiye'de güvenlik dahil bütün olumlu iklimleri ters düz etmiştir*” değerlendirmesinde bulunmuştur (Şimşek, 2017).

CHP'nin Suriyelilerle ilgili hazırladığı raporda, Suriyeli göçmen konusunun uzun vadede sürdürülebilir bir konu olmadığı ve acil bir şekilde çözülmesi gerektiği ifade edilmiştir. Suriyelilerin ülke içerisinde kutuplaşmaya neden olabilecekleri belirtilmiş ve günde ortalama 125 Suriyeli çocuğun dünyaya gelmesi nüfusun kontrolünü zorlaştırdığı aktarılmıştır. Teröristlerin bir kısmının Suriyelilerin aralarına sızarak Türkiye'ye geçtikleri yönünde ciddi haberlerin bulunması endişe yarattığı ifade edilmiştir (Öngel, 2016). Güvenlikleştirme girişimlerinde Wæver (2003: 9)'e göre konunun aciliyeti ile ilgili söylemler ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda CHP'nin rapor ve açıklamalarında konunun acilen çözülmesi gerektiği ifadeleri sıklıkla kullanılmıştır.

Kitlesel göçlerle karşı karşıya kalan toplumlarda çeşitli sorunların ortaya çıkması beklenen bir durum olarak ele alınabilir ve kitlesel göçe maruz kalan toplumun reaksiyon vermesi normal karşılanabilir. CHP'nin ise, ana muhalefet partisi olarak toplumun gösterdiği bu reaksiyonları dile

getirmesi doğal ve muhalefet partisinden beklenebilecek bir yaklaşımdır. Netice itibariyle toplumun gösterdiği reaksiyonu dile getirecek yine siyasi partilerdir. Fakat bu noktada ortaya çıkan ince çizgi ise, bu tepkilerin yapıcı öneriler ile beraber aktarılması gerekliliğidir. Çünkü toplumun gösterdiği reaksiyonu, siyasi partinin üzerine koyarak daha sert bir zeminde ele alması toplumsal yapı için olumsuz etkiler doğurabilmektedir. CHP'nin önceliğini iktidar karşıtlığına vermesi halinde mültecilere yönelik ılımlı söylemleri geri planda kalabilmekte ve beklenen değeri göremeyeceği bir ortamda karşılık bulabilmektedir (Devran & Özcan, 2016: 46).

Göç konusunun güvenlik perspektifine çekilmesi sürecinde göçü alan ülkenin toplumsal düzeni ve kimliğinin zarar göreceği (Baran & Macar, 2017: 258) ifade edilir. CHP'nin, Suriyeli göçmen konusuna özellikle toplumsal yapı ve kimlik üzerinden “sosyal dokunun bozulması”, “bütün düzenin bozulması” ve “şehirlerin yaşanmaz hale geldiği” söylemleri bulunmaktadır. Söz-edim yoluyla Suriyeli nüfusu ve göç konusu, genellikle toplumsal güvenlik ve kimlik söylemleri altında ele alınmış ve dinleyici kitleye aktarılmıştır.

CHP'nin genel başkan ve çeşitli kademelerinde bulunan siyasetçilerinin Suriyeli göçmen konusu üzerine verdikleri demeçlerde doğrudan güvenlik kavramları üzerine kurulan söylemlere de rastlanmaktadır. Özellikle “kamu güvenliğinin risk altında olduğu”, “yer altı dünyası” tabiri, “iç güvenlik” sorunu ve “ulusal güvenliğin yerle bir edilmesi” ifadeleriyle doğrudan güvenlik konusuna vurgulamalar yapılmıştır. Bununla beraber göç konusunun güvenikleştirilmesi hususunda en çok vurgu yapılan nokta mültecilerin devlete, toplumsal düzene ve kimliğe zarar verdiği söylemleridir. Bu minvalde CHP'li siyasetçilerin “sosyal dokunun bozulması”, “bütün düzenin bozulması”, “milletin başına bela”, “Suriyeliler mayın tehlikesi taşıyor”, “şehirler yaşanmaz hale geldi” söylemi ve “ülkede kutuplaşma” ifadeleri bu noktada temel ifadelerdir. Bu söylemler genel hatlarıyla toplumsal güvenliğe tehdit olarak ele alınan üç yaygın konu arasından, göçe maruz kalan halkın göç eden halk nedeniyle kendi kimliğini ve özelliklerini kaybedeceği (Wæver, 2008: 158-159) söylemlerine karşılık gelebilmektedir. Özellikle toplumsal güvenliğe yapılan vurgular, Suriyeli nüfusunun yoğun ve yerel halktan daha yüksek oranda olduğu yerleşim yerlerindedir. Bu minvaldeki söylemler Demirtaş (2019: 2-3)'in mültecilerin güvenikleştirilmesi sürecinde kimlik, toplumsal yapı ve toplum güvenliği söylemlerinin ön plana çıkarılması ile bağdaşmaktadır. Bu doğrultuda söz-edim yoluyla yapılan ulusal güvenliğin zaafiyete uğradığı, iç güvenlik sorunu ve bütün düzenin bozulduğu ifadeleri, göçün güvenikleştirilmesi sürecinde Taş (2020: 61)'in varoluşsal tehdit söylemlerine denk gelebilmektedir.

Genel perspektiften ele alındığında CHP'nin tüm söylemleri, iktidarın Suriye politikası üzerinden Suriyeli göçmenler konusuna gelmektedir. İktidarın Suriye politikasının eleştirildiği hemen hemen her noktada Suriyelilerin ortaya çıkardıkları sorun alanları ve bu sorunun acilen çözülmesi gerektiği dile getirilmiştir. Özellikle CHP'nin Suriyeliler üzerine olumlu söylem ve faaliyetleri bulunuyor olsa da, bu pozitif eylem ve söylemler kamuoyuna yapılan güvenikleştirme doğrultusunda olan açıklamaların gölgesinde kalmaktadır. Netice itibariyle ana muhalefet partisinden Suriyelilere bakışı, iktidarın Suriye politikası üzerinden şekillenmektedir. Suriye politikası üzerinden yapılan mülteci güvenikleştirilmesi halk nezdinde belli dönemlerde karşılık buluyor gibi görünse de, güvenikleştirmenin ana unsurlarından olan konunun acilen çözülmesi ve ilgili konunun çözülmediği takdirde diğer konuların çözülemeyeceği kabulünün toplumda ne denli karşılık bulduğunun irdelenmesi gerekmektedir.

Sonuç

Türkiye'nin ciddi bir Suriyeli nüfusa kapılarını açması zaman geçtikçe iç siyaset tarafından yoğun eleştirilere tutulmuştur. Özellikle Suriyeli nüfusundaki artış ve bazı yerleşim bölgelerindeki Suriyeli nüfusunun yerel halkın üzerinde olması eleştirilerin odak noktasını oluşturmaktadır. Kitlelesel göçün ortaya çıkardığı olumsuz etkiler çeşitliliğe sahipken; bu etkiler söz-edim yoluyla güvenlik alanına çekilebilmektedir. Güvenikleştirme iktidar dışındaki siyasi liderler tarafından da yapılabilen ve güvenikleştirmeden beklentiler değişebilmektedir. Böylece belirli amaç hedeflenebildiği gibi belirli kamuoyunun da oluşturulması hedeflenebilmektedir. Bu doğrultuda ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin Suriyeliler hakkındaki birçok söylemi güvenikleştirme teorisi kapsamına girebilmektedir. Özellikle Suriyelilerin devlete, topluma ve

toplumsal kimliğe zarar verdiği söylemleri ile konunun acil çözüme ihtiyaç duyduğuna dair yapılan söylemler bu noktada örnek verilebilir.

Bu bağlamda Suriyeliler konusu ülkemiz adına ortak paydada çözüme kavuşturulabilecek bir konu olarak değerlendirilip, iktidar ve muhalefetin birlikte mevcut sorunları çözülebileceğine inanmak gerekmektedir. İnsani bir sorun olan mülteci konusuna ana muhalefet partisinin yaklaşımının siyasi rekabet üzerinden ve her noktada Suriye politikası eleştirisi üzerinden yapılması mevcut sorunların çözümüne katkı sağlamamaktadır. Bu bağlamda Suriyeli göçmen konusunun negatif etkilerinin en aza indirilebilmesi için konunun iktidar-muhalefet ortak paydasında ele alınması daha olumlu sonuçlar ortaya çıkaracaktır. CHP'nin özellikle Suriyeliler konusuna yaklaşırken iktidarın Suriye politikası üzerinden konuyu ele alması, önemli sonuçlara neden olan kitlesel göçün olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesine katkı sağlamamaktadır. Konunun güvenlik ve güvenlikleştirme yaklaşımı ile çözümünden ziyade siyasi, ekonomik, sosyal ve demografik etkileri iyi analiz edilmeli ve analiz sonucunda iktidar-muhalefet ekseninde ortak bir paydada çözüm tesis edilmelidir. Bu ortak payda oluşturulamadığı sürece büyük oranda güvenlikleştirme şemsiyesine girecek söylemler, siyasi rekabet olarak değerlendirilip karşılık bulamayacak ve böyle bir kitlesel göçün olumsuz etkilerinin giderilmesi mümkün olamayacaktır.

Kaynakça

- Açıkmeşe-Akgül, S. (2011). "Algı mı, Söylem mi? Kopenhag Okulu ve Yeni-Klasik Gerçekçilikte Güvenlik Tehditleri", *Uluslararası İlişkiler Akademik Dergisi*, Cilt:8, S.30, s. 43-73.
- Aktaş, M. (2018). "Türkiye'deki Suriyeliler: Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.42, s. 129-154.
- Al Jazeera Turk, (2016). "Muhalefetten 'Suriyelilere Vatandaşlık' Tepkisi", <http://www.aljazeera.com.tr/haber/muhalefetten-suriyelilere-vatandaslik-tepkisi> (Erişim Tarihi: 12.09.2020).
- Apak, H. (2015). "Suriyeli Göçmenlerin Gelecek Beklentileri: Mardin Örneği", *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:5, S.1, s. 125-142.
- Baharçipek, A. ve İnan, C. E. (2013). "Dış Politika'nın Belirlenmesinde Ulusal Güvenlik Algısının Rolü", *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, Cilt:4, Sayı:1, s. 101-120.
- Baran, T. ve Macar, E. (2017). "Değişen Güvenlik Yaklaşımları Örneğinde Kopenhag Okulu'nun Toplumsal Güvenlik Yaklaşımı", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt:10, Sayı:54, s. 251-259.
- Baysal, B. ve Lüleci, Ç. (2015). "Kopenhag Okulu ve Güvenlikleştirme Teorisi", *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, Cilt:11, Sayı:22, s. 61-96.
- Birdişli, F. (2011). "Ulusal Güvenlik Kavramının Tarihsel Ve Düşünsel Temelleri", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:1, S.31, s. 149-169.
- Birgün, (2015). "CHP'den Suriyeli Göçmenler İçin Komisyon", <https://www.birgun.net/haber/chp-den-suriyeli-gocmenler-icin-komisyon-88537> (Erişim Tarihi: 12.09.2020).
- Buzan B. ve Lene H. (2009). *The Evolution Of International Security Studies*, Cambridge University Press.
- Buzan B. ve Wæver O. (1997). "Slippery? contradictory? sociologically untenable? The Copenhagen school replies", *Review of International Studies*, Vol. 23, No.2, pp. 241-250.
- Buzan B.- Wæver O. - de Wilde J. (1998). *Security A New Framework for Analysis*, Lynne Rienner, United States of America.
- Buzan B. ve Wæver O. (2003). *Regions and Powers The Structure of International Security*. Cambridge University Press.

- Buzan B. ve Wæver O. (2009). "Macrosecuritisation and security constellations: reconsidering scale in securitisation theory", *Review of International Studies*, Vol:35, No:2, pp. 253-276.
- Canan Sokullu, E. (2019). "Mülteciler ve Güvenlik", *Güvenlik Yazıları Serisi*, No.30, s. 1-10.
- Cumhuriyet Halk Partisi, (2016). "Türkiye'deki Suriyeli Göçmenlerin Toplumsal Kabul ve Uyumlarına İlişkin Rapor", <https://content.chp.org.tr/file/65204.pdf> (Erişim Tarihi: 16.09.2020).
- Cumhuriyet Halk Partisi, (2020). "Chp Genel Başkan Yardımcısı Açikel'in Basın Açıklaması", <https://www.chp.org.tr/haberler/chp-genel-baskan-yardimcisi-acikelin-basin-aciklamasi> (Erişim Tarihi: 13.09.2020).
- Dedeoğlu, B. (2014). *Uluslararası Güvenlik ve Strateji* (3. Baskı.), YeniYüzyıl Yayın, İstanbul.
- Demirtaş, B. (2019). "Mülteciler ve Güvenlikleştirme". *Güvenlik Yazıları Serisi*, No:8, s. 1-8.
- Devran, Y. ve Özcan, Ömer F. (2016). "Söylemlerin Dilinden Suriye Sorunu", *Marmara İletişim Dergisi*, Sayı:25, s. 35-52.
- Ekici, S. ve Tuncel, G. (2015). "Göç ve İnsan", *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:5, Sayı:1, s. 9-22.
- Eroukhmanoff, C. (2018). "Securitisation Theory: An Introduction", *E-International Relations*, <https://www.e-ir.info/2018/01/14/securitisation-theory-an-introduction/>, 1-4.
- Ervin, M. (2016). "Kemal Kılıçdaroğlu: Suriyeliler bütün düzenimizi bozacak", Habertürk:<https://www.haberturk.com/gundem/haber/1208609-kemal-kilicdaroglusuriyeliler-butun-duzenimizi-bozacak> (Erişim Tarihi: 16.09.2020).
- Göker, G. ve Keskin, S. (2015). "Haber Medyası ve Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Türk Yazılı Basınındaki Temsili", *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi-Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Süreli Elektronik Dergi*, Sayı:41, s. 229-256.
- Heywood A. (2018). *Siyasetin ve Uluslararası İlişkilerin Temel Kavramları* (4. Baskı), (Çev. Fahri Bakırcı), BB101 Yayınları, Ankara.
- Hürriyet, (2017). "Kılıçdaroğlu: Evet çıkarsa Suriyelilere vatandaşlık verecekler", <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/kilicdaroglu-ebet-cikarsa-suriyelilere-vatandaslik-verecekler-40417852> (Erişim Tarihi: 17.09.2020).
- Kardaş, T. (2014). "Güvenlik", *Uluslararası İlişkilere Giriş*, (Editörler: Şaban Kardaş ve Ali Balcı), (3. Baskı), Küre Yayınları, İstanbul, s. 325-338.
- Karasu, Arman M. (2018). "Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacıların Kentlerde Neden Oldukları Güvenlik Riskleri", *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S.2, Cilt:36, s. 51-73.
- Karasu, Arman M. (2016). "Şanlıurfa'da Yaşayan Suriyeli Sığınmacıların Kentle Uyum Sorunu", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S.3, Cilt:21, s. 995-1014.
- Koçak, Mevlüt C. ve Küçük, O. (2020). "İnternet ve Sosyal Medya Haberlerinde Ötekinin (Suriyeli Sığınmacılar) Konumlandırılışı: Konya Örneği", *Journal of Humanities and Tourism Research*, Sayı:2, Cilt:10, s. 275-288.
- Kolodziej, Edward A. (2005). *Security and International Relations*, Cambridge University Press, New York.
- Milliyet, (2020). "Suriyeli Sorunu Acilen Çözülmesi", <https://www.milliyet.com.tr/siyaset/suriyeli-sorunu-acilen-cozulmesi-6119423> (Erişim Tarihi: 19.09.2020).
- Oğuzlu, H. T. (2007). "Dünya Düzenleri ve Güvenlik: Ulus-Devlet Güvenlik Anlayışı Aşılıyor Mu?", *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, Cilt:3, S.6, s. 1-35.

- Öngel, İ. (2016). "CHP'nin Suriye Raporunda 6 Kritik Başlık", Cumhuriyet: <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/chpnin-suriye-raporunda-6-kritik-baslik-567958> (Erişim Tarihi: 22. 09.2020).
- Özcan, Arif. B. (2011). "Uluslararası Güvenlik Sorunları ve ABD'nin Güvenlik Stratejileri", *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Cilt:11, S.22, s. 445-466.
- Özgönül, E. (2019). "CHP'li Erdoğan Toprak'tan Suriyeli Açıklaması", Sözcü: https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/chpli-erdogan-topraktan-suriyeli-aciklamasi-5247407/?utm_source=dahafazla_haber&utm_medium=free&utm_campaign=dahafazlaha ber (Erişim Tarihi: 22.09.2020).
- Öztürk, S. ve Çoltu, S. (2018). "Suriyeli Mültecilerin Türkiye Ekonomisine Etkileri", *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:7, Sayı:13, s. 188-198.
- Şimşek, Y. (2017). "CHP: Suriyelileri 'Oymatik, Sandıkmatik'e Dönüştürmek Siyasi Ahlakla Bağdaşmaz", Sputniknews: <https://tr.sputniknews.com/columnists/201702231027358238-suriyelilere-vatandaslik-verilmesine-itiraz/> (Erişim Tarihi: 23.09.2020).
- Takvim, (2020). "CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu Suriyelilere nefret söylemini körüklüyor", <https://www.takvim.com.tr/video/haber-videolari/chp-lideri-kemal-kilicdaroglu-suriyelilere-nefret-soylemini-korukluyor> (Erişim Tarihi: 25.09.2020).
- Taş, Nur E. (2020). "Göçün Güvenlikleştirilmesi Çerçevesinde Meksika Duvarı Örneği", *Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi*, s. 59-70.
- Themistocleous, A. (2013). "Securitizing Migration: Aspects and Critiques", *The GW Post Research Paper*, pp. 1-9.
- Tuncel, G. ve Ekici, S. (2019). "Göçün Siyasal Etkisi: Suriyeli Göçmenlerin Türkiye Siyasetine Etkisi", *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:9, Sayı:2, s. 48-72.
- Türk, E. (2019). "Türk Basınında Suriyeli Göçmenlere İlişkin Haberlere Yapılan Yorumların İncelenmesi", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:21, S.1, s. 17-30.
- Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, (2021). "Geçici Koruma", <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> (Erişim Tarihi: 01.04.2021).
- Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı, (2017). "Basın Açıklaması", <https://www.icisleri.gov.tr/basin-aciklamasi05072017> (Erişim Tarihi: 24.09.2020).
- Vuori A, J. (2008). "Illocutionary Logic and Strands of Securitization: Applying the Theory of Securitization to the Study of Non-Democratic Political Orders", *European Journal of International Relations*, Cilt:14, No:1, pp. 65-99.
- Yıldız, A. (2015). "Türkiye'nin Doğu Akdeniz'i Güvenlikleştirilmesi", *Barış Araştırmaları ve Çatışma Çözümleri Dergisi*, Cilt:3, S.1, s. 1-25.
- Yıldız, S. ve Sümer Hadi, H. (2010). "Medya ve Ahlaki Panik", *Erciyes İletişim Dergisi*, Sayı:3, Cilt:1, s. 35-46.
- Yorulmaz, M. (2014). "'Değişen' Uluslararası Güvenlik Algılamaları Bağlamında Türkiye-Yunanistan İlişkilerinde 'Değişmeyen' Güvenlik Paradoksu", *Balkan Araştırma Enstitüsü Dergisi*, Cilt:3, S.1, s. 103-135.
- Yüksek, Fatma S. (2019). "Türkiye'de Siyaseti Kuşatan Sorun: Suriyeli Göçmenler", Euronews: <https://tr.euronews.com/2019/09/13/turkiye-de-siyaseti-kusatan-sorun-suriyeli-gocmenler-siyasi-partilerin-tutumu-akp-mhp-chp> (Erişim Tarihi: 28.09.2020).
- Zora, K. (2015). "Güvenlikleştirme: Hukuksal Meşruiyetten Siyasal Meşruiyete Evrilme ve Kopenhag Okulu", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt:23, S.2, s. 111-126.

- Wæver, O. (2003). "Securitisation: Taking stock of a research programme in Security Studies", *Unpublished manuscript*, February, s. 1-36.
- Waewer, O. (2008). " Toplumsal Güvenliğin Değişen Gündemi", *Uluslararası İlişkiler*, S.18, Cilt:5, s. 151-178.
- Watson, Cynthia A. (2008). *U.S. National Security* (2.Baskı), ABC-CLIO.
- Wolfers, A. (1952). "National Security as an Ambiguous Symbol", *Political Science Quarterly*, Cilt:67, S.4, s. 481-502.